

Årsrapport 2018

Beredskapsrådet

Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren

RÅDETS MANDAT (utdrag)

Overordnet mål

Rådet er et frivillig tiltak for å styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i et bredt lag av kunnskapssektoren. Det tas sikte på at statlige og private institusjoner opparbeider seg kunnskap om feltet slik at de kan arbeide systematisk og godt med dette, blant annet gjennom oppdatering av ROS-analyser og planverk. En viktig oppgave for rådet vil være å legge til rette for en samordnet praksis i sektoren på områder det vurderes hensiktsmessig, og bidra til deling av beste praksis og erfaring mellom virksomhetene. Rådet bør også arbeide for at private virksomheter tilegner seg kunnskap om krav og føringer som er gitt fra myndighetene til de statlige institusjonene.

Aktuelle tema er risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplaner, kriseorganisering, øvelser, fysisk sikring og informasjonssikkerhet samt andre temaer med grenseflater mot samfunnssikkerhet og beredskap, som forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme blant studenter.

I tillegg har rådet til hensikt å stimulere det lokale samarbeidet innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, der kommuner, nødetater, frivillige organisasjoner, relevante næringslivsvirksomheter og andre er inkludert.

Sekretariat

Universitetet i Stavanger (UiS) ivaretar et fagligbasert sekretariat for rådet. Det er kontaktpunkt mot Kunnskapsdepartementet (KD) og utarbeider årsrapporten.

1. Om Beredskapsrådet

1.1. Bakgrunn for Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren

Kunnskapsdepartementet (KD) har et overordnet ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap i statlige og mange private virksomheter i universitets- og høyskolesektoren, inklusive fagskoler, folkehøgskoler og studentsamskipnader. På bakgrunn av dette sonderte KD i 2016 behov og interesse for en rådsfunksjon, og pekte på Universitet i Stavanger (UiS) med sitt fagmiljø innenfor risikostyring, samfunnssikkerhet og beredskap når det gjaldt sekretariatsfunksjon. Rådet og sekretariatet ble opprettet våren 2017, og UiS fikk i 2017 og 2018 årlig tildelt 1 millioner kroner over statsbudsjettet for drifte sekretariatet. I 2018 har sekretariatet vært organisert slik:

- Prosjektleder (90 %) og administrativ støtte (50 %).
- På bakgrunn av særlig behov for kompetanse innen forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme, ble det ansatt en professor II-stilling (20%) innen fagfeltet fra 1. desember 2018.
- En faglig referansegruppe ble opprettet i 2017. I 2018 bestod denne av senterleder for SEROS/ førsteamanuensis Sissel Haugdal Jore (i forskningspermisjon fra august 2018 til juni 2019) og førsteamanuensis Bjørn Ivar Kruke.

1.2 Medlemsoversikt pr 31.12.18

Funksjon	Oppnevnt av	Institusjon	Navn	Stilling
Rådsmedlem	UiO	Universitetet i Oslo	Anita Sandberg	Direktør for HMS og beredskap
Rådsmedlem	NTNU	NTNU	Hilde Apneseth	HMS-sjef
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høyskolerådet	Universitetet i Tromsø	Gøril Heitmann	Assisterende universitetsdirektør
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høyskolerådet	Universitetet i Bergen	Sonja Dyrkorn	HR-direktør
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høyskolerådet	Høgskolen i Sørøst-Norge	Bjørnulf Stokvik	Fagleder beredskap
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høyskolerådet	Universitet i Agder	Solveig R. Svendsberget	Assisterende universitetsdirektør
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høyskolerådet	Høgskolen i Østfold	Lars Erik Aas	Sikkerhets- og beredskapsrådgiver
Rådsmedlem	NPH: Nettverk for private høyskoler	Handelshøyskolen BI	Wenche Helene Nilsen	Organisasjonsdirektør
Rådsmedlem	NPH: Nettverk for private høyskoler	Noroff University College	Ernst Sundt	Rektor
Rådsmedlem	Nasjonalt fagskoleråd	Noroff Education AS	Kim Kargaard	Faglærer
Rådsmedlem	Folkehøgskolerådet	Folkehøgskolerådet	Christian T. Bjørnø	Daglig leder
Rådsmedlem	Samskipnadsrådet	Samskipnadsrådet	Naomi I. Røkkum	Seniorrådgiver
Rådsmedlem	Utdanningsdirektoratet	Utdanningsdirektoratet	Norun Eide	Sikkerhetsansvarlig
Rådsmedlem	Rådet/KD	Norsk Studentorg. NSO	Sofie C. Bergstrøm	fag og læring, arb.utv.
Faglig referansegruppe	Universitetet i Stavanger	Universitetet i Stavanger	Sissel H. Jore (i perm.)	Førsteamanuensis
Faglig referansegruppe	Universitetet i Stavanger	Universitetet i Stavanger	Bjørn Ivar Kruke	Førsteamanuensis
Sekretariat	Universitetet i Stavanger	Universitetet i Stavanger	Sindre Bø	Prosjektleder
Sekretariat	Universitetet i Stavanger	Universitetet i Stavanger	Marianne Gjerlaugsen	Administrasjonssjef SEROS/seniorrådgiver

2. Aktiviteter 2018

2.1. Tiltaksplanen

Rådet – ved en arbeidsgruppe i samarbeid med sekretariatet og den faglige referansegruppa – har fullført arbeidet med en *Tiltaksplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme* som ble levert til KD før jul 2018. Dette dokumentet ble etter årsskiftet promotert aktivt av både KD og Beredskapsrådet, og er tilgjengelig på norsk og engelsk på Beredskapsrådets hjemmeside: www.beredskapsradet.no. Mer info om prosessen bak dette arbeidet i avsnittene under.

2.2. Målsetninger for Beredskapsrådet, samt kunnskapsinnhenting

Hvilke mål skal Rådet ha, hva skal Rådet jobbe med - og hvordan skal Rådet jobbe? Utkast til *Målsetninger for Beredskapsrådet* ble diskutert og vedtatt våren 2018.

Et oppfølgingspunkt fra planen har vært å innhente kunnskap om situasjonsbildet for sikkerhet og beredskap i sektoren, samt behov og interesse vedrørende Beredskapsrådets rolle og bidrag. Tilsynsrapporter fra KD har blitt innhentet. Det har også kommet en del tilbakemeldinger fra sektoren.

2.3. Rådsmøter

Beredskapsrådet avholdt fire ordinære møter i 2018: 12.mars i Stavanger (UiS), 28.mai i Bergen (UiB), 10.september i Oslo (BI) og 26.november i Trondheim (NTNU). Rådsleder Anita Sandberg ledet møtene og fortsetter som leder for 2019. I møtene har rådet jobbet med mandat, formål og målsetninger og planlegging av aktiviteter i tillegg til at det er blitt invitert eksterne foredragsholdere for å gi faglig påfyll til medlemmene. [Referater fra møtene er publisert på rådets nettsider](#), men vi nevner noen momenter fra hvert av møtene her:

12.mars Stavanger:

- Rådet vedtok enstemmig å supplere med en studentrepresentant, noe KD ga tilslutning til. Norsk Studentorganisasjon NSO oppnevnte en studentrepresentant som sitter for 2 år om gangen.
- Rådet vedtok også tema for neste beredskapskonferanse: «Lokal samordning/samhandling, kriseøvelser i mindre skala dimensjonert etter størrelse på hendelse og institusjon samt lokalt planverk.» Programkomité ble Wenche Nilsen, Lars Erik Aas og med Roar Nese pluss sekretariatet.
- Det ble også foreslått å etablere en faglig tilknytning til Øvelse Nord i Bodø: «Beredskapsrådet inviterer til samarbeid med Nord Universitet på dette punktet for å undersøke potensialet for et fast beredskapsfaglig forum i anledning øvelsen. Hensikten er å stimulere til lokal samordning og samarbeid og skape eierskap og ledelsesforankring til beredskap og krisehåndtering.»

28.mai Bergen

- Faglige innlegg fra HR-direktør Sonja Dyrkorn om krisehåndtering på UiB samt foredrag fra det lokale PST-kontoret: «Når våre ansatte er målet – PST og nasjonalt trusselbilde».
- Beredskapskonferansen 2019 blir arrangert i samarbeid med KD og Reidulf Fonn ble oppnevnt som administrator fra KD. Første møte i programkomiteen var planlagt hos KD tidlig høsten 2018.
- Øvelse Nord: Prosjektleder deltok på årets Øvelse Nord. Rådets forslag om å invitere til en toppledersamling i forbindelse med Øvelse Nord 2019 ble tatt vel imot av ledelsen av Nord, og dette initiativet vil bli fulgt opp.

10.september Oslo

- Organisasjonsdirektør Wenche H. Nilsen presenterte vertskapet BI og BIs kriseorganisering og håndtering av ulike hendelser.
- Referat fra første møte i programkomiteen for Beredskapskonferansen hvor KD stilte med ni representanter. Beredskapsrådet presenterte sine ønsker for tema: Risikoforståelse, risikoerkjennelse, lokalt planverk, samhandling og kriseøvelser.
- Det ble orientert om arbeidet med Tiltakslista og toppledersamling i Bodø våren 2019.

26.november Trondheim

- Hilde Apneseth: Presentasjon av NTNU og tilhørende beredskapsarbeid
- Randi Utstrand: NTNUs arbeid med informasjonssikkerhet
- Nina Tranø: Sikkerhetskultur og risikostyring
- Sindre Bø: Gjennomgang av innspill etter at Tiltakslista ble sendt på høring.
- Status for Beredskapsrådets konferanse, som var besluttet utsatt til juni 2019.

2.4 2018-konferansen

KD forespurte rådet tidlig om å påta seg ansvaret for å arrangere en konferanse for UH-sektoren om sikkerhet og beredskap. Ønsket tidspunkt var høsten 2017 eller våren 2018. Rådet ble enige om å avholde den første konferansen i forlengelse av den årlige Samfunnssikkerhetskonferansen ved UiS, som pleier å være på nyåret. I KD sitt oppnevningbrev av 4.1.17 ble det tilkjennegitt en forventning om at en av rådets første oppgaver vil være å utarbeide tiltak for å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme innenfor høyere utdanning. I samråd med KD ble derfor tema for konferansen følgende: *Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme.*

Rådets konferanse ble avholdt 5. januar 2018 med 150 deltagere, med blant annet følgende tema:

- *Hva er terrorisme og radikaliserings, og hva vet vi om forebygging av disse fenomenene?*
- *Terrorisme, ekstremisme og radikaliserings – utfordringer og dilemma knyttet til forebygging*
- *Forebygging av ekstremisme og radikaliserings ved Høgskolen i Oslo og Akershus*
- *Når terrorbekjempelse skal på timeplanen*
- *UH-institusjonenes rolle i forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme*
- *Utenforskap knyttet til mobbing i høyere utdanning*
- *Studentenes perspektiv – hva er det som oppleves som inkluderende og ekskluderende?*

Den brede deltakelsen og fyldige mediedekningen viser at temaet traff godt, og tilbakemeldingene fra både deltagere og rådets medlemmer tyder på at deltakerne fant programmet interessant og nyttig. Følgende suksesskriterier ble nevnt:

- Kunnskapsministerens deltagelse og tale
- Gode foredragsholdere/godt forarbeid
- Deltagere fra ulike aktører/institusjoner
- Tidsmessig plassering i forhold til samfunnssikkerhetskonferansen
- Passende lokaler
- UiS' kommunikasjonsavdeling gjorde en god jobb med å promotere og skaffe mediedekning.

Følgende forbedringspunkter ble nevnt:

- Mer tid til spørsmål og dialog fra salen (lenger paneldebatt eller færre i panelet)
- Mulighet for mer organisert tilbakemelding etter avholdt konferanse (type Questback)
- Sosialt møtepunkt for deltagerne ved arrangement i tilknytning til Samfunnssikkerhetskonferansen

Særlig kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksens deltagelse og tale ble høyt verdsatt, ikke minst fordi han ga gode føringer for det videre arbeidet. «Følge med, ikke overvåke» og «forebygging og demokratibyggning» var stikkord fra ministeren, som også viste til Regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme. I tillegg ga ministeren ros til den mobiltilpassede nettsiden www.sikresiden.no, som et eksempel på hva UH-sektoren kan oppnå gjennom samarbeid.

Konferansens program, foredrag og mediedekning er for øvrig tilgjengelig via [Beredskapsrådets hjemmeside](#).

Innholdet i foredragene og nettverksbyggingen som foregikk mellom Rådet/sekretariatet, foredragsholderne og tilskuerne ga nyttig input i det videre arbeidet med forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. I etterkant ble en arbeidsgruppe bestående av Norun Eide, Roar Nese (UiB) og Solveig Svendsberget nedsatt som i samarbeid med sekretariatet begynte på arbeidet med Tiltakslista.

2.5 Nettsider, sosiale media og markedsføring

Sekretariatet har egne nettsider med adresse www.beredskapsradet.no. Per i dag ligger disse nettsidene på UiS sitt domene, og forvaltes av sekretariatet. Nettsidene inneholder samlet og systematisert relevant informasjon, og blir kontinuerlig oppdatert og videreutviklet i takt med at rådets erfaringsgrunnlag utvides. Det er også opprettet egne sider for rådet i [sosiale media \(Facebook\)](#) og en [info-side på engelsk på LinkedIn](#).

Rådets arbeid er blitt markedsført i ulike kanaler som via e-post, sosiale media og direkte besøk. Prosjektleder og professor II har i tillegg informert om og representert rådet i ulike fora, så som Beredskapsforum, UHR-møter, Øvelse Nord i Bodø samt C-Rex sin konferanse om radikaliserings i Oslo i slutten av november. Sekretariatet jobber etter en markedsføringsplan for rådet, samt har utarbeidet en plan for målsettinger og tilhørende aksjoner/tiltak, med fordeling av ansvar og tidsfrister.

3. Økonomi og oppsummerende refleksjoner

3.1 Økonomi

Beredskapsrådets sekretariat er finansiert av KD med en million kroner årlig. Dette har de to første årene dekket to personer i økende stillingsbrøker, og fra 1. desember 2018 også en professor II. Beredskapsrådet hadde ved inngangen av 2019 god økonomi, men det skyldes et underforbruk som følge av sykemeldinger, forsinket ansettelse av professor II og tilbakeholden reisevirksomhet i løpet av de to første driftsårene. Underforbruket er blitt godkjent overført til 2019 og trengs for å dekke inn forsvarlig drift ut 2019 samt de to neste årene for professor IIs del. Denne stillingen gjelder til desember 2021 selv om Beredskapsrådets prosjektperiode formelt utløper ved årsskiftet 2019/2020.

Basert på driften de to første årene har sekretariatet funnet sin arbeidsform nå med en 100% prosjektleder-stilling, en 40% prosjektkoordinator stilling og en 20% professor II.

Beredskapsrådet vurderer driftsformen som nøktern. Foruten de direkte utgiftene til sekretariatet holder UiS kontor- og materiellutgifter. I tillegg kommer en verdi i det at de 14 rådsmedlemmene bidrar med arbeidstid og reiseutgifter kontinuerlig gjennom året. Verdien av rådsmedlemmenes deltakelse er etter våre beregninger tilnærmet like høy som kostnadene til sekretariatet som sådan.

3.2 oppsummering

Beredskapsrådets andre år har fokusert på formål og framdrift med særlig oppmerksomhet knyttet til nevnte *Tiltaksplan for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme*. Rådet ser grunnlag for videre drift. Rådet planlegger å jobbe videre med og følge opp *Målsetninger for Beredskapsrådet* som nevnt i avsnittet over, evaluere aktiviteter så langt, etterkomme mandatet som sådan, samt vurdere mulige endringer i mandatet i samråd med KD.

Når det gjelder *Tiltaksplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme* planlegges et etablert samarbeid med sikresiden.no å bli videreført, med sikte på forbedringer/endringer på siden.

Det blir høyt prioritert å bidra til at Beredskapsrådets hensikt og funksjon blir kjent i alle deler av UH-sektoren, inklusive de private høyskolene, slik at rådet kan spille en aktiv, rådgivende og nyttig rolle i arbeidet med å styrke forståelsen for samfunnsikkerhet og beredskap i høyere utdanningssektor – på lang sikt. Det tar tid å konsolidere driften og det tar også tid å gjøre Rådets eksistens og tilbud kjent blant universiteter og høyskoler, men Rådet opplever at nytteverdien øker etter hvert som dette når fram.